

Στην Κόψη του Ξυραφιού:

**Υπό το Βάρος Πρωτοφανούς Πόλωσης η
Εκκίνηση της «Προεκλογικής» στην Τ/κ
Κοινότητα**

Δρ. Νικόλαος Στέλγιας

Κείμενο Ανάλυσης

Απρίλιος 2025

Αρ.9

Η εικόνα εξωφύλλου δημιουργήθηκε με τη βοήθεια Τεχνητής Νοημοσύνης.

AI Copyright © 2025 | All Rights Reserved

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διεύθυνση: Ανδρέα Ζάκου, Γρ.301, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος.

Τηλέφωνο: +357 22 664470 ■ Email: info@ispd.org.cy ■ www.ispd.org.cy

Το Ινστιτούτο προάγει τον ελεύθερο και ανοιχτό δημόσιο διάλογο που εδράζεται στον ορθολογισμό και στην επιστημονική τεκμηρίωση. Οι απόψεις που εκφράζονται σε δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου εκφράζουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα ή τους συγγραφείς και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις του Ινστιτούτου.

Δρ. Νικόλαος Στέλγιας

Ανώτερος Αναλυτής

Περί του Συγγραφέα

Ο Νικόλαος Στέλγιας γεννήθηκε το 1982 στην Κωνσταντινούπολη. Από το 2000 μέχρι και το 2011 ο Στέλγιας σπούδασε στην Αθήνα. Το 2011 ολοκλήρωσε το διδακτορικό του με θέμα τα τουρκικά πολιτικά κόμματα κατά την περίοδο 1918-1938. Από το τέλος της διατριβής του μέχρι σήμερα, ο Δρ. Στέλγιας εστίασε στην σύγχρονη Τουρκία, στο Κουρδικό και στο Κυπριακό Ζήτημα. Βιβλία και μελέτες του Δρ. Στέλγια έχουν εκδοθεί στην Τουρκία, στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Το 2020 κυκλοφόρησε η νέα μελέτη του Δρ. Στέλγια με τίτλο «The Ailing Turkish Democracy» από τις εκδόσεις Cambridge Scholars Publishing. Ο Δρ. Στέλγιας εκτός από την επιστημονική του ιδιότητα, ασχολείται και με την δημοσιογραφία.

Στην Κόψη του Ξυραφιού:

Υπό το Βάρος Πρωτοφανούς Πόλωσης η Εκκίνηση της «Προεκλογικής» στην Τ/κ Κοινότητα

Για πρώτη φορά μετά από χρόνια, η αντιπαράθεση ανάμεσα στις δημοκρατικές, κοσμικές δυνάμεις που υποστηρίζουν κατά βάση μια ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού και τους υποστηρικτές της σκληρής γραμμής της Τουρκίας και της λύσης δύο κρατών έχει μεταφερθεί ορμητικά πλέον στους δρόμους των κατεχόμενων πόλεων, λαμβάνοντας διαστάσεις μιας βαθιάς ιδεολογικής και υπαρξιακής σύγκρουσης.

Η τουρκοκυπριακή (τ/κ) κοινότητα εισέρχεται σε μια άτυπη αλλά έντονη «προεκλογική» περίοδο ενόψει των «προεδρικών εκλογών» του Οκτωβρίου, βιώνοντας ένα κλίμα πρωτόγνωρης κοινωνικοπολιτικής πόλωσης που δοκιμάζει τα θεμέλια της σχέσης της με την Άγκυρα. Για πρώτη φορά μετά από χρόνια, η αντιπαράθεση ανάμεσα στις δημοκρατικές, κοσμικές δυνάμεις που υποστηρίζουν κατά βάση μια ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού και τους υποστηρικτές της σκληρής γραμμής της Τουρκίας και της λύσης δύο κρατών, έχει ξεφύγει από τα κομματικά γραφεία και τα τηλεοπτικά πάνελ. Έχει μεταφερθεί ορμητικά πλέον στους δρόμους των κατεχόμενων πόλεων, λαμβάνοντας διαστάσεις μιας βαθιάς ιδεολογικής και υπαρξιακής σύγκρουσης.

Το φυτίλι που άναψε αυτή την πυρκαγιά ήταν μια απόφαση της «κυβέρνησης» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) υπό τον Ουνάλ Ουστέλ, η οποία, λίγο πριν την εκκίνηση της «προεκλογικής» περιόδου, επικαιροποίησε κανονισμούς επιτρέποντας ουσιαστικά τη χρήση της μαντίλας στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η κίνηση αυτή, που ερμηνεύτηκε από πολλούς ως άλλη μια προσπάθεια της Άγκυρας να επιβάλει τις δικές της κοινωνικές και θρησκευτικές νόρμες στην παραδοσιακά πιο κοσμική τ/κ κοινότητα, πυροδότησε μαζικές διαδηλώσεις, έφερε στο προσκήνιο την παλιά διαμάχη για την ταυτότητα και την αυτονομία της κοινότητας και περιέπλεξε

περαιτέρω το ήδη τεταμένο πολιτικό σκηνικό, λίγους μόλις μήνες πριν οι Τουρκοκύπριοι κληθούν να επιλέξουν τον ηγέτη τους

Η Μαντίλα ως Θρυαλλίδα Κοινωνικής Έκρηξης

Λίγο πριν την επίσημη έναρξη της κούρσας για την τ/κ ηγεσία, η «κυβέρνηση συνασπισμού» στα κατεχόμενα, υπό την ηγεσία του ΚΕΕ (Κόμμα Εθνικής Ενότητας), προχώρησε στην εφαρμογή ενός επικαιροποιημένου κανονισμού που αφορά την ενδυμασία των μαθητών στα δημόσια σχολεία. Σύμφωνα με δημοσίευμα του τουρκικού πρακτορείου ειδήσεων Anadolu¹, ο νέος κανονισμός, ενώ απαγορεύει την πλήρη κάλυψη του προσώπου και σύμβολα που παραπέμπουν σε πολιτικές ιδεολογίες, επιτρέπει ρητά στις μαθήτριες των λυκείων να φορούν μαντίλα, εφόσον αυτή είναι μονόχρωμη και καλύπτει μόνο τα μαλλιά, τον λαιμό και τους ώμους, αφήνοντας το πρόσωπο ακάλυπτο. Η απόφαση αυτή παρουσιάστηκε ως εκσυγχρονισμός παλαιότερων, ασαφών διατάξεων, ωστόσο, στην πράξη, νομιμοποίησε και διεύρυνε τη δυνατότητα χρήσης της μαντίλας, ένα ζήτημα εξαιρετικά ευαίσθητο για τη συντριπτική πλειοψηφία της παραδοσιακά κοσμικής τ/κ κοινωνίας.

 Οι κινητοποιήσεις αυτές, οι μεγαλύτερες των τελευταίων ετών, κατέδειξαν το βαθύ χάσμα που χωρίζει ένα σημαντικό τμήμα της τ/κ κοινότητας από την πολιτική ηγεσία που στηρίζεται από την Άγκυρα.

Η αντίδραση ήταν άμεση και σφοδρή. Χιλιάδες Τουρκοκύπριοι, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα της Πλατφόρμας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (κυρίως των εκπαιδευτικών συντεχνιών ΚΤÖS και ΚΤΟΕÖS) και υποστηριζόμενοι από κόμματα της αντιπολίτευσης όπως το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (ΡΤΚ) και το Κόμμα Κοινοτικής Δημοκρατίας (ΚΚΔ), κατέκλυσαν τους δρόμους της κατεχόμενης Λευκωσίας και άλλων πόλεων.² Οι διαδηλωτές, κρατώντας πανό με συνθήματα υπέρ του κοσμικού κράτους και κατά των παρεμβάσεων της Άγκυρας, κατήγγειλαν την απόφαση ως «πραξικόπημα» κατά των αρχών του Κεμαλισμού και της τ/κ ταυτότητας, και ως μια προσπάθεια ισλαμοποίησης της εκπαίδευσης και της κοινωνίας κατ' εντολή της κυβέρνησης Ερντογάν. Οι

1 "KKTC'de Liselerde Başörtüsü Serbest Birakildi [TRNC Allows Headscarves in High Schools]," Anadolu Agency, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kkctcde-liselerde-basortusu-serbest-birakildi/3532498>.

2 "Turkish Cypriots Protest Against Headscarf Regulations in Schools," The Levant Files, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.thelevantfiles.org/2025/04/turkish-cypriots-protest-against.html>.

κινητοποιήσεις αυτές, οι μεγαλύτερες των τελευταίων ετών, κατέδειξαν το βαθύ χάσμα που χωρίζει ένα σημαντικό τμήμα της τ/κ κοινότητας από την πολιτική ηγεσία που στηρίζεται από την Άγκυρα.

Η Παρέμβαση Ουνάλ Ρίχνει Λάδι στη Φωτιά

Την ώρα που οι δρόμοι των κατεχομένων δονούνταν από τις διαδηλώσεις, μια απρόσμενη αλλά εξόχως σημαντική παρέμβαση από την Τουρκία ήρθε να περιπλέξει περαιτέρω την κατάσταση και να αποκαλύψει ρωγμές ακόμη και στο στρατόπεδο των υποστηρικτών της Άγκυρας. Ο Αϊντίν Ουνάλ, πρώην βουλευτής του ΑΚΡ και στενός συνεργάτης του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν κατά την πρωθυπουργική του θητεία, εξαπέλυσε με άρθρο του στην φιλοκυβερνητική εφημερίδα Yeni Şafak μια δριμεία επίθεση κατά του τ/κ «πρωθυπουργού», Ουνάλ Ουστέλ.³ Ο Ουστέλ, ο οποίος είχε αναδειχθεί στην ηγεσία του ΚΕΕ και της «κυβέρνησης» με την

Κάλεσε ουσιαστικά σε αλλαγή ηγεσίας, τονίζοντας την ανάγκη για μια πιο δυναμική και πιστή στην Άγκυρα ηγεσία που θα «καθαρίσει» τον κρατικό μηχανισμό από τα «υπολείμματα της νοοτροπίας της ομοσπονδίας» και θα ευθυγραμμιστεί πλήρως με το όραμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» και του «Αιώνα της Τουρκίας».

ανοιχτή στήριξη της Άγκυρας την περίοδο 2021-2022, βρέθηκε στο στόχαστρο του Ουνάλ για έλλειψη οράματος, αδυναμία προώθησης των τουρκικών συμφερόντων και κακοδιαχείριση. Ο Ουνάλ, στο άρθρο του με τίτλο «Η Τουρκία στον Καθρέφτη της Κύπρου», υποστήριξε ότι η τρέχουσα ηγεσία στα κατεχόμενα δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της Άγκυρας, δεν προωθεί αποτελεσματικά τη λύση των δύο κρατών και δεν καταπολεμά αποφασιστικά την «αντι-τουρκική προπαγάνδα» από κύκλους της αντιπολίτευσης. Κάλεσε ουσιαστικά σε αλλαγή ηγεσίας, τονίζοντας την ανάγκη για μια πιο δυναμική και πιστή στην Άγκυρα ηγεσία που θα «καθαρίσει» τον κρατικό μηχανισμό από τα «υπολείμματα της νοοτροπίας της ομοσπονδίας» και θα ευθυγραμμιστεί πλήρως με το όραμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» και του «Αιώνα της Τουρκίας».

³ "Kıbrıs aynasında Türkiye [Turkey in the mirror of Cyprus]," Yeni Şafak, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.yenisafak.com/yazarlar/aydin-unal/kibris-aynasinda-turkiye-4696748>.

Η παρέμβαση αυτή προκάλεσε αναταραχή στην τ/κ πολιτική σκηνή.⁴ Ερμηνεύτηκε ευρέως ως μήνυμα δυσαρέσκειας της Άγκυρας προς την τρέχουσα ηγεσία του ΚΕΕ και προσωπικά τον Ουστέλ, και ως πιθανή προετοιμασία του εδάφους για την αναζήτηση νέων, πιο «αποτελεσματικών» συμμάχων. Το άρθρο του Ουνάλ όχι μόνο έδωσε νέα επιχειρήματα στους διαδηλωτές που κατήγγελλαν τις τουρκικές παρεμβάσεις, αλλά αποκάλυψε και τις εσωτερικές τριβές και τον ανταγωνισμό για την εύνοια της Άγκυρας εντός του κυβερνώντος κόμματος. Δημιούργησε ένα κλίμα αβεβαιότητας για το μέλλον του Ουστέλ και, κατ' επέκταση, για τη στρατηγική που θα ακολουθήσει η Τουρκία στις επερχόμενες «προεδρικές εκλογές». Το γεγονός ότι μια τέτοια δημόσια κριτική προήλθε από έναν άνθρωπο με άμεση σύνδεση με τον Ερντογάν, θεωρήθηκε ως σαφής ένδειξη ότι η Άγκυρα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και δεν διστάζει να παρέμβει ωμά για να διασφαλίσει τα συμφέροντά της, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει την αποκαθήλωση προσώπων που η ίδια προώθησε στο παρελθόν.

Οι Πρωταγωνιστές της «Εκλογικής» Αρένας

Μέσα σε αυτό το εκρηκτικό κλίμα, η «προεκλογική» εκστρατεία έχει ήδη ξεκινήσει ανεπίσημα, με δύο βασικούς διεκδικητές να έχουν ανακοινώσει την πρόθεσή τους να κατέλθουν ως υποψήφιοι, ενώ δύο ακόμη ισχυροί πολιτικοί παράγοντες αναμένεται να εισέλθουν στην κούρσα.

Ερσίν Τατάρ: Ο νυν Τ/κ ηγέτης, εκλεγμένος το 2020 με την ισχυρή στήριξη της Άγκυρας, επιβεβαίωσε ότι θα διεκδικήσει την επανεκλογή του. Γεννημένος το 1960 στη Λευκωσία, σπούδασε Οικονομικά στο Πανεπιστήμιο του Cambridge και εργάστηκε για χρόνια στον τραπεζικό και λογιστικό τομέα στην Αγγλία και την Τουρκία, πριν επιστρέψει στην Κύπρο το 1990. Εισήλθε στην πολιτική με το ΚΕΕ, διατελώντας «βουλευτής» και «υπουργός Οικονομικών» σε διάφορες «κυβερνήσεις» από το 2009. Το 2018 εξελέγη αρχηγός του ΚΕΕ και το 2019 ανέλαβε «πρωθυπουργός», θέση από την οποία προώθησε τη γραμμή της λύσης δύο κρατών, σε πλήρη αντίθεση με την παραδοσιακή θέση της τ/κ κοινότητας για ομοσπονδία. Η νίκη του το 2020 επί του Μουσταφά Ακιντζί σηματοδότησε την πλήρη ευθυγράμμιση της τ/κ ηγεσίας με τις επιδιώξεις της Άγκυρας. Σήμερα, ποντάρει στην στήριξη της Τουρκίας, των εποίκων και του σκληρού πυρήνα των εθνικιστών ψηφοφόρων για την επανεκλογή του.

4 "Erdoğan Former Aide Calls for New Cyprus "Operation" Amid Escalating Tensions," The Levant Files, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.thelevantfiles.org/2025/04/erdogan-former-aide-calls-for-new.html>.

Τουφάν Έρχιουρμαν: Ο βασικός αντίπαλος του Τατάρ είναι ο ηγέτης του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (ΡΤΚ), Τουφάν Έρχιουρμαν. Γεννημένος το 1970 στη Λευκωσία, είναι ακαδημαϊκός, κάτοχος διδακτορικού στο Δημόσιο Δίκαιο από το Πανεπιστήμιο της Άγκυρας. Διετέλεσε καθηγητής και πρύτανης στο Πανεπιστήμιο Ανατολικής Μεσογείου (DAÜ) στην Αμμόχωστο. Συμμετείχε ενεργά στις διαπραγματεύσεις για το Σχέδιο Ανάν και θεωρείται ένας από τους κύριους εκφραστές της λύσης της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας. Εξελέγη αρχηγός του ΡΤΚ το 2016 και διετέλεσε «πρωθυπουργός» σε «κυβέρνηση συνασπισμού» από τον Φεβρουάριο του 2018 έως τον Μάιο του 2019. Στις «προεδρικές εκλογές» του 2020 ήρθε τρίτος στον πρώτο γύρο. Στηρίζεται στις δυνάμεις της κεντροαριστεράς και των υποστηρικτών της ομοσπονδιακής λύσης, επιδιώκοντας να συσπειρώσει το μέτωπο κατά της πολιτικής Τατάρ και των παρεμβάσεων της Άγκυρας.

Πέρα από τους δύο αυτούς βασικούς πόλους, η «εκλογική» εξίσωση αναμένεται να περιπλακεί από την πιθανή κάθοδο, μεταξύ άλλων, δύο ακόμη σημαντικών πολιτικών φιγούρων:

Κουντρέτ Όζεραϊ: Αρχηγός του κεντρώου Κόμματος του Λαού (ΚΛ), ο Όζεραϊ, γεννημένος το 1973, είναι επίσης ακαδημαϊκός με σπουδές στις Διεθνείς Σχέσεις στην Άγκυρα και το Λονδίνο. Υπήρξε στενός συνεργάτης και διαπραγματευτής της τ/κ πλευράς υπό τον Ντερβίς Έρογλου, θέση από την οποία αποχώρησε λόγω διαφωνιών. Ίδρυσε το ΚΛ το 2016 και διετέλεσε «αντιπρόεδρος της κυβέρνησης» και «υπουργός εξωτερικών» στην «κυβέρνηση» συνασπισμού υπό τον Έρχιουρμαν. Στις «προεδρικές εκλογές» του 2020 κατήλθε ως ανεξάρτητος υποψήφιος, λαμβάνοντας μόλις 5,7%. Η θέση του στο Κυπριακό χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, ταλαντευόμενη μεταξύ της ομοσπονδίας και πιο ευέλικτων μοντέλων συνεργασίας. Η υποψηφιότητά του θα μπορούσε να αντλήσει ψήφους κυρίως από τον κεντρώο χώρο, επηρεάζοντας ενδεχομένως και τα δύο μεγάλα στρατόπεδα.

Σερντάρ Ντενκτάς: Γιος του ιστορικού ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς, ο Σερντάρ Ντενκτάς (γεν. 1959) αποτελεί μια διακριτή πολιτική οντότητα με μακρά πορεία στα πολιτικά πράγματα των κατεχομένων. Διετέλεσε για πολλά χρόνια αρχηγός του κεντροδεξιού Δημοκρατικού Κόμματος (ΔΚ), το οποίο ίδρυσε ο πατέρας του, και υπηρέτησε σε νευραλγικές «υπουργικές» θέσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών του «αναπληρωτή πρωθυπουργού» και του «υπουργού οικονομικών». Αν και αποχώρησε από την ηγεσία του ΔΚ, παραμένει ενεργός πολιτικά. Η στάση του στο Κυπριακό, αν και παραδοσιακά πιο σκληρή, έχει κατά καιρούς επιδείξει πραγματισμό. Η ενδεχόμενη υποψηφιότητά του θα απευθυνόταν κυρίως σε παραδοσιακούς δεξιούς και Ντενκτασικούς ψηφοφόρους, οι

οποίοι ενδεχομένως δυσφορούν με την απόλυτη ταύτιση του Τατάρ με την Άγκυρα, περιπλέκοντας περαιτέρω τους υπολογισμούς στο δεξιό στρατόπεδο.

Οι Πρώτες Δημοσκοπήσεις Δείχνουν Ντέρμπι

Μέσα σε αυτό το ρευστό τοπίο, οι πρώτες δημοσκοπήσεις που είδαν το φως της δημοσιότητας επιβεβαιώνουν το κλίμα πόλωσης και προοιωνίζουν μια αμφίτροπη εκλογική μάχη. Έρευνα της εταιρείας GENAR έδειξε τον Ερσίν Τατάρ να προηγείται οριακά με 37.9% έναντι 36% του Τουφάν Έρχιουρμαν στην πρόθεση ψήφου για τις «προεδρικές εκλογές».⁵ Η ίδια έρευνα κατέγραψε υψηλά ποσοστά αναποφάσιστων και έδειξε το ΚΕΕ να προηγείται ελαφρώς του ΡΤΚ σε περίπτωση «βουλευτικών εκλογών». Λίγο νωρίτερα, έρευνα της εταιρείας CMIRS για τον Μάρτιο του 2025, έδινε επίσης μια εικόνα ντέρμπι, με το ΡΤΚ να έχει ένα ελαφρύ προβάδισμα έναντι του ΚΕΕ σε σενάριο πρόωρων «βουλευτικών εκλογών» (28,3% έναντι 27,4%).⁶ Αν και οι δημοσκοπήσεις αυτές είναι πρώιμες και τα ποσοστά των υποψηφίων για τις «προεδρικές» δεν είναι πάντα άμεσα συγκρίσιμα με αυτά των κομμάτων, το κοινό συμπέρασμα είναι ότι η διαφορά μεταξύ των δύο βασικών διεκδικητών, Τατάρ και Έρχιουρμαν, είναι εξαιρετικά μικρή, καθιστώντας κάθε πρόβλεψη επισφαλή.

Επίλογος: Μια Ιστορική Αναμέτρηση σε Νέα Τροχιά

Η έναρξη της «προεκλογικής» περιόδου στα κατεχόμενα βρίσκει την τ/κ κοινότητα σε μια πρωτοφανή κατάσταση εσωτερικής αναταραχής και μετωπικής σύγκρουσης με την Άγκυρα. Για πρώτη φορά, μια κρίσιμη «εκλογική» αναμέτρηση διεξάγεται υπό το βάρος μαζικών λαϊκών κινητοποιήσεων που δεν αφορούν πρωτίστως το Κυπριακό, αλλά την ίδια την ταυτότητα, τον κοσμικό χαρακτήρα και την αυτονομία της κοινότητας απέναντι στις συνεχιζόμενες παρεμβάσεις της Τουρκίας. Η διαμάχη για τη μαντίλα στα σχολεία λειτούργησε ως καταλύτης, φέρνοντας στην επιφάνεια μια βαθιά ριζωμένη αντίθεση στις προσπάθειες της κυβέρνησης Ερντογάν να επιβάλει το δικό της κοινωνικό και

⁵ "GENAR'ın, KKTC anketinin sonuçları: Tatar yüzde 37.9, Erhürman yüzde 36 [Results of GENAR's TRNC survey: Tatar 37.9 percent, Erhürman 36 percent]," Diji Gazete, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.dijigazete.net/genarin-kktc-anketinin-sonuclari-tatar-yuzde-379-erhurman-yuzde-36>.

⁶ "CMIRS Mart 2025 Anketi: Erken seçim senaryosunda CTP az farkla önde [CMIRS March 2025 Survey: CTP slightly ahead in early election scenario]," Bugün Kıbrıs, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://bugunkibris.com/2025/04/14/cmirs-mart-2025-anketi-erken-secim-senaryosunda-ctp-az-farkla-onde/>.

Οι πρώτες δημοσκοπήσεις επιβεβαιώνουν ότι το αποτέλεσμα των «προεδρικών εκλογών» πιθανότατα θα κριθεί στο νήμα.

πολιτικό μοντέλο. Η σημερινή σύγκρουση αποτελεί, κατά μία έννοια, τη συνέχεια της αντιπαράθεσης που είχε ξεσπάσει στις αρχές της δεκαετίας του 2010, όταν ο τότε Πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγγίπ Ερντογάν είχε χρησιμοποιήσει απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς για τους Τουρκοκύπριους ("besleme" - ταϊσμένοι). Σε αντίθεση με την

περίοδο του Σχεδίου Ανάν ή τις εκλογές του 2020, το Κυπριακό, αν και παραμένει το κεντρικό άλυτο πρόβλημα, μοιάζει να περνά σε δεύτερο πλάνο στην τρέχουσα δημόσια αντιπαράθεση. Οι δυνάμεις που διαδηλώνουν στους δρόμους μάχονται για την υπεράσπιση των κεμαλικών αρχών και κατά της τουρκικής κηδεμονίας, διατηρώντας παράλληλα, στο επίπεδο του Κυπριακού, την προσήλωσή τους στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία.

Οι πρώτες δημοσκοπήσεις επιβεβαιώνουν ότι το αποτέλεσμα των «προεδρικών εκλογών» πιθανότατα θα κριθεί στο νήμα. Ωστόσο, και οι δύο κύριοι μονομάχοι αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις. Ο Ερσίν Τατάρ, παρά την υποστήριξη της Άγκυρας, δεν φαίνεται να συσπειρώνει ένα ενιαίο μέτωπο της Δεξιάς και των εθνικιστικών δυνάμεων. Η απόλυτη υπακοή του στις εντολές της Τουρκίας προκαλεί δυσφορία ακόμη και σε μετριοπαθείς δεξιούς και κεντρώους ψηφοφόρους, ενώ οι πιθανές υποψηφιότητες των Όζερσαϊ και Ντενκτάς απειλούν να διασπάσουν περαιτέρω το στρατόπεδό του. Από την άλλη πλευρά, ο Τουφάν Έρχιουρμαν, παρότι ηγείται της συσπείρωσης κατά της πολιτικής Τατάρ, δεν φαίνεται να εμπνέει απόλυτη εμπιστοσύνη σε όλες τις τάσεις της τ/κ Αριστεράς και του κέντρου. Το πιο μετριοπαθές προφίλ του εγείρει ερωτήματα για το κατά πόσον θα μπορούσε να αντισταθεί αποτελεσματικά στις πιέσεις της Άγκυρας αν εκλεγεί. Επιπλέον, η πιθανή εμφάνιση άλλων υποψηφίων από τον χώρο της Αριστεράς ή της οικολογίας θα μπορούσε να του στερήσει κρίσιμες ψήφους στον πρώτο γύρο.

Το μεγάλο ερώτημα είναι πώς η έντονη κοινωνικοπολιτική πόλωση που παρατηρείται στους δρόμους θα μεταφραστεί στην «κάλπη». Αν και τα τελευταία χρόνια παρατηρείται και στα κατεχόμενα μια τάση αποχής από τις «εκλογές» – φαινόμενο που δεν έχει φτάσει τα επίπεδα των ελεύθερων περιοχών ή της Ελλάδας – η τρέχουσα ένταση θα μπορούσε να λειτουργήσει αντίστροφα. Εάν η πόλωση κινητοποιήσει τους πολίτες και ανακόψει την τάση της αποχής, τότε η μάχη θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό από το ποιο στρατόπεδο θα καταφέρει να πείσει και να φέρει στις «κάλπες» τους αναποφάσιστους ψηφοφόρους.

Η συμμετοχή ή η αποχή μπορεί να αποδειχθεί ο κρισιμότερος παράγοντας σε μια αναμέτρηση που προδιαγράφεται εξαιρετικά αμφίροπη.

● Η Τουρκία θα σταθμίσει τα δεδομένα και θα αποφασίσει αν θα συνεχίσει να επενδύει στην τρέχουσα συμμαχία της τ/κ Δεξιάς με τους εποίκους για την προώθηση της λύσης δύο κρατών, ή αν, υπό προϋποθέσεις, θα μπορούσε να διερευνήσει μια αλλαγή πλεύσης, ενδεχομένως ακόμη και μια τακτική στήριξη στον Έρχιουρμαν.

Την ίδια στιγμή, η Άγκυρα δεν μένει αμέτοχη. Πληροφορίες από ανοιχτές πηγές αναφέρουν ότι τουρκικές εταιρείες δημοσκοπήσεων έχουν ήδη ξεκινήσει εντατικές έρευνες στα κατεχόμενα, αξιολογώντας το κλίμα και τις τάσεις της τ/κ κοινής γνώμης.⁷ Παρότι οι περισσότεροι αναλυτές θεωρούν σχεδόν βέβαιη τη συνέχιση της στήριξης στον Ερσίν Τατάρ, η δημόσια παρέμβαση του Αϊντίν Ουνάλ και η γενικότερη ρευστότητα αφήνουν ανοιχτά όλα τα ενδεχόμενα. Η Τουρκία θα σταθμίσει τα δεδομένα και θα αποφασίσει αν θα συνεχίσει να επενδύει στην τρέχουσα συμμαχία της τ/κ Δεξιάς με τους εποίκους για την προώθηση της λύσης δύο κρατών, ή αν, υπό προϋποθέσεις, θα μπορούσε να διερευνήσει μια αλλαγή πλεύσης, ενδεχομένως ακόμη και μια τακτική στήριξη στον Έρχιουρμαν, με αντάλλαγμα την επιστροφή στις διαπραγματεύσεις για ομοσπονδιακή λύση υπό νέους, αυστηρότερους όρους, όπως αυτοί που κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί από τον ίδιο και συνεργάτες του. Οι επόμενοι μήνες θα είναι κρίσιμοι για να διαφανούν οι τελικές στρατηγικές επιλογές όλων των παικτών σε αυτή την ιστορική, για την τ/κ κοινότητα, αναμέτρηση.

⁷ "Şaşırtan anketler [Surprising polls]," Kıbrıs Postası, 2025, accessed 22 April, 2025, https://www.kibrispostasi.com/c1-KIBRIS_POSTASI_GAZETESI/j147/a42161-sasirtan-anketler.

Πηγές

"Cmirs Mart 2025 Anketi: Erken Seçim Senaryosunda Ctp Az Farkla önde [Cmirs March 2025 Survey: Ctp Slightly Ahead in Early Election Scenario]." Bugün Kıbrıs, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://bugunkibris.com/2025/04/14/cmirs-mart-2025-anketi-erken-secim-senaryosunda-ctp-az-farkla-onde/>.

"Erdogan Former Aide Calls for New Cyprus "Operation" Amid Escalating Tensions." The Levant Files, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.thelevantfiles.org/2025/04/erdogan-former-aide-calls-for-new.html>.

"Genar'ın, Kktc Anketinin Sonuçları: Tatar Yüzde 37.9, Erhürman Yüzde 36 [Results of Genar's Trnc Survey: Tatar 37.9 Percent, Erhürman 36 Percent]." Diji Gazete, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.dijigazete.net/genarin-kktc-anketinin-sonuclari-tatar-yuzde-379-erhurman-yuzde-36>.

"Kktc'de Liselerde Başörtüsü Serbest Bırakıldı [Trnc Allows Headscarves in High Schools]." Anadolu Agency, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kktcde-liselerde-basortusu-serbest-birakildi/3532498>.

"Şaşırtan Anketler [Surprising Polls]." Kıbrıs Postası, 2025, accessed 22 April, 2025, https://www.kibrispostasi.com/c1-KIBRIS_POSTASI_GAZETESI/j147/a42161-sasirtan-anketler.

"Turkish Cypriots Protest against Headscarf Regulations in Schools." The Levant Files, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.thelevantfiles.org/2025/04/turkish-cypriots-protest-against.html>.

"Kıbrıs Aynasında Türkiye [Turkey in the Mirror of Cyprus]." Yeni Şafak, 2025, accessed 22 April, 2025, <https://www.yenisafak.com/yazarlar/aydin-unal/kibris-aynasinda-turkiye-4696748>.